

ปูจาวีสัชนา

เนื่องจากวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้เจริญก้าวหน้าไปมาก ยากที่แพทย์แต่ละท่านจะรู้หมดทุกอย่าง จพาลงกรณเวชสารจึงเปิดหน้าปูจาวีสัชนาขึ้นเพื่อบริการเพื่อนแพทย์ทุกท่าน เชิญส่งปัญหาข้อข้องใจทางการแพทย์มายังผม แล้วท่านจะได้คำตอบจากผู้รู้ในสาขาวิชานั้น ๆ เชื่อว่าจะช่วยคลายปัญหาของท่านได้ ถ้าไม่ต้องการลงชื่อจริงโปรดให้นามแฝงมาด้วย

ชาญ โพนนุก

ถาม

ผู้ป่วยหญิงไทยโสดอายุ 37 ปี อาชีพช่างตัดเสื้อ มีอาการอ่อนเพลียเหนื่อยง่าย เบื่ออาหาร ทำบวม ไม่มีแรง และบัสสาวะน้อยมา 3 เดือน ตรวจร่างกายพบว่าซีดมาก ความดันโลหิต 200/120 มม.ปรอท บวมทั่วไป หายใจไม่หอบ ปอดและหัวใจฟังไม่ได้อะไรผิดปกติ ตับคลำไม่ได้ ตรวจบัสสาวะพบ ไข่ขาว 3+ BUN 150 มก./100 มล. creatinine 12 มก./100 มล. Hematocrit 20% คนไข้อยากทำผ่าตัดเปลี่ยนไตจะได้หรือไม่

ตอบ

หลักเกณฑ์การตัดสินใจเลือกคนไข้รับการผ่าตัดเปลี่ยนไตคือ

1. เป็นคนไข้ไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย
2. อายุไม่เกิน 60 ปี
3. ไม่มีโรคของอวัยวะอื่นเป็นต้นว่า วัณโรค เบาหวาน มะเร็ง แผลใน

กระเพาะอาหาร collagen disease กระเพาะปัสสาวะอักเสบมาก หรือโรคติดเชื้อ นอกจากนี้สมองต้อวยังที่อยู่และมีจิตใจเข้มแข็ง

สำหรับผู้ป่วยนี้คิดว่าน่าจะเป็นโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายเพราะว่า BUN creatinine สูง ซีดแต่ไม่มีอาการ uremia มากนัก อย่างไรก็ตามจะต้องแน่ใจว่าผู้ป่วยเป็นไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายจริง กล่าวคือ จะต้องแสดงให้เห็นว่าไตทั้งสองข้างขนาดเล็ก อาจจะใช้ถ่ายภาพรังสีดูขนาดไต ถ้าเตรียมคนไข้ดี ๆ จะเห็นขนาดไตได้เป็นส่วนใหญ่ ถ้าไม่เห็นควรจะทำ nephrotomogram หรือ infusion nephrotomogram ถ้าไตมีขนาดธรรมดาควรจะทำ retrograde pyelogram เพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีการอุดตันของทางเดินปัสสาวะ เพราะว่าในโรคไตวายเรื้อรังที่เป็นมากขนาดนี้ที่รักษาหายได้มีชนิดเดียวคือโรคไตวายจากการอุดตันของทางเดินปัสสาวะ